

CENTER FOR
ANALYTICAL
RESEARCH &
EVALUATION

Erasmus+

Jean Monnet Modules

**« ХАЛЫҚТЫҢ ӨМІР СҮРУ САПАСЫ МЕН ҰЛТТЫҚ
ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ
МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ »**

**Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференцияның
баяндамалар жинағы**

**Сборник докладов международной научно-
практической конференции**

**«ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АУДИТ В ОБЕСПЕЧЕНИИ
ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ И
НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»**

**Collection of reports of the international scientific
and practical conference**

**«STATE AUDIT IN ENSURING THE HIGH QUALITY OF
LIFE OF THE POPULATION AND NATIONAL
SECURITY»**

АСТАНА 2023

УДК 657(069)
ББК 65.052.21
С 23

С Сборник докладов международной научно- практической конференции «Государственный аудит в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности» = Collection of reports of the international scientific and practical conference «State audit in ensuring the high quality of life of the population and national security» = «Халықтың өмір сүру сапасы мен ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудит» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның баяндамалар жинағы. – Астана: - 497 б.

ISBN 978-601-337-851-0

Жинаққа мемлекеттік аудит органдары қызметкерлерінің, ғылыми қызметкерлердің, ғалым-экономистердің, қаржы саласы және мемлекеттік аудит мамандарының, профессор-оқытушылар құрамының және білім алушылардың халық өмірінің жоғары сапасын және ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі мемлекеттік аудиттің өзекті мәселелері бойынша баяндамалары кірді

The collection includes reports of employees of state audit bodies, researchers, economists, specialists in the financial sector and state audit, faculty and students on topical issues of state audit in ensuring a high quality of life of the population and national security

В сборник вошли доклады работников органов государственного аудита, научных работников, ученых-экономистов, специалистов финансовой сферы и государственного аудита, профессорско-преподавательского состава и обучающихся по актуальным вопросам государственного аудита в обеспечении высокого качества жизни населения и национальной безопасности

ISBN 978-601-337-851-0

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023

2021 жылдың соңында жүргізілген мұнайды түгендеу нәтижелері бойынша 16.029 тонна мөлшеріндегі артық (2020 жылға: 12.857 тонна) және 5.730 тонна мөлшеріндегі жетіспеушілік (2020 жылға: 176 тонна).

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салықтар бойынша резервтерге 976.300 мың теңге сомасында БНТ резервтері кіреді, мұнай өнімдерін түгендеу нәтижелері бойынша анықталған сәйкессіздіктердің нәтижелері бойынша есептелген, сондай-ақ салықтық тексеру нәтижелері бойынша есептелген 433.095 мың теңге сомасындағы БМП резервтері 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: тиісінше 260.543 мың теңге және 172.152 мың теңге).

Қорытындылай келе, зерттеу жұмысында «ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2019-2021 жылдар аралығындағы негізгі құралдарының өзгерісін талдадық. Компанияда негізгі құралдар бойынша 2020 жылы 2019 жылмен салыстырғанда кемігінен байқаймыз, сәйкесінше өсу қарқыны 9,2%-ға азайған. 2021 жылы көрсеткіш қайта көтеріліп, өлшемі 20,3% ға көтерілген.

Осылайша, біздің «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамының қаржылық есептілігінің негізгі құралдарына талдауымыз аяқталды. Нәтижесінде негізгі құралдардың маңызы бар екенін және оның мұнай-газ секторындағы активтердің маңызды бөлігін құрайтынын анықтадық. Жалпы компанияның жағдайын жақсы деп бағалауға болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. «ҚазТрансОйл» АҚ-ның ресми сайты [Электрондық ресурс] - <https://kaztransoil.kz/ru/>

2. Мемлекеттік мекемелер мен кәсіпорындардың, жарғылық капиталына мемлекет қатысатын заңды тұлғалардың тізімі [Электрондық ресурс] - <https://gr5.gosreestr.kz/p/ru/gr-search/search-objects>

3. «ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2020 жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігі [Электрондық ресурс] - 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін «ҚазТрансОйл» АҚ жеке қаржылық есептілік ([Жүктеу](#) | [Жаңа терезеде қарау](#))

4. «ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2021 жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігі [Электрондық ресурс] - 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін «ҚазТрансОйл» АҚ шоғырландырылған қаржылық есептілік, тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен ([Жүктеу](#) | [Жаңа терезеде қарау](#))

ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ АУДИТА АО «ЛОТТЕ РАХАТ»

Нагурбекова А.С.

студент 4 курса ОП «Бухгалтерский учет, анализ и аудит»

Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева,

город Астана, Республика Казахстан

E-mail: aiya.nagurbekova@gmail.com

Научный руководитель – Бекболсынова А.С. ст.преподаватель

Аннотация. В работе рассматривается деятельность АО «ЛОТТЕ РАХАТ» в динамике лет. На основе особенностей проведения аудита авторы произвели аудит финансовой отчетности, по итогам которого даны рекомендации по улучшению финансовой деятельности акционерного общества.

Ключевые слова: финансовая отчетность, внутренний аудита, уставный капитал, денежные средства, ликвидность, платежеспособность, кредиторская и дебиторская задолженности.

Annotation. The paper examines the activities of JSC "LOTTE RAKHAT" in the dynamics of years. Based on the features of the audit, the authors conducted an audit of the financial statements, following which recommendations were made to improve the financial activities of the joint-stock company.

Key words: financial statements, internal audit, authorized capital, cash, liquidity, solvency, accounts payable and receivable.

Аннотация. Жұмыста «LOTTE RAKHAT» АҚ қызметі жылдар динамикасында қарастырылған. Аудиттің ерекшеліктеріне сүйене отырып, авторлар қаржылық есептілікке аудит жүргізді, оның қорытындысы бойынша акционерлік қоғамның қаржылық қызметін жақсарту бойынша ұсыныстар берілді.

Негізгі сөздер: қаржылық есеп, ішкі аудит, жарғылық капитал, ақша қаражаты, өтімділік, төлем қабілеттілігі, кредиторлық және дебиторлық берешек.

АО «ЛОТТЕ РАХАТ» - было образовано 20 мая 1992 года. Основными видами деятельности компании и её дочерних компаний являются производство, оптовая и розничная торговля кондитерских изделий. В 2013 году южнокорейская компания LOTTE Confectionery Co., Ltd приобрела ~76% находящихся в обращении акций АО «Рахат» и стала основным акционером компании. В 2015 году LOTTE Confectionery Co., Ltd, приобретая находящиеся в обращении акции АО «Рахат», увеличила свою долю до 92,44%. На конец 2020 года Компания находится под конечным контролем южнокорейской кондитерской компании LOTTE Confectionery Co., Ltd. Акционерное общество является одним из крупнейших производителей кондитерской продукции в Казахстане, ведущим свою историю на протяжении 80 лет.

В апреле 2021 года Решением Совета директоров АО «ЛОТТЕ Рахат» компания переименована в Акционерное общество «ЛОТТЕ Рахат».

В портфеле компании насчитывается более 350 наименований в 16 продуктовых категориях основными источниками роста являются шоколадная и

бисквитная категории. Сплит продаж по категориям за 2020 год представлен рисунком 1.

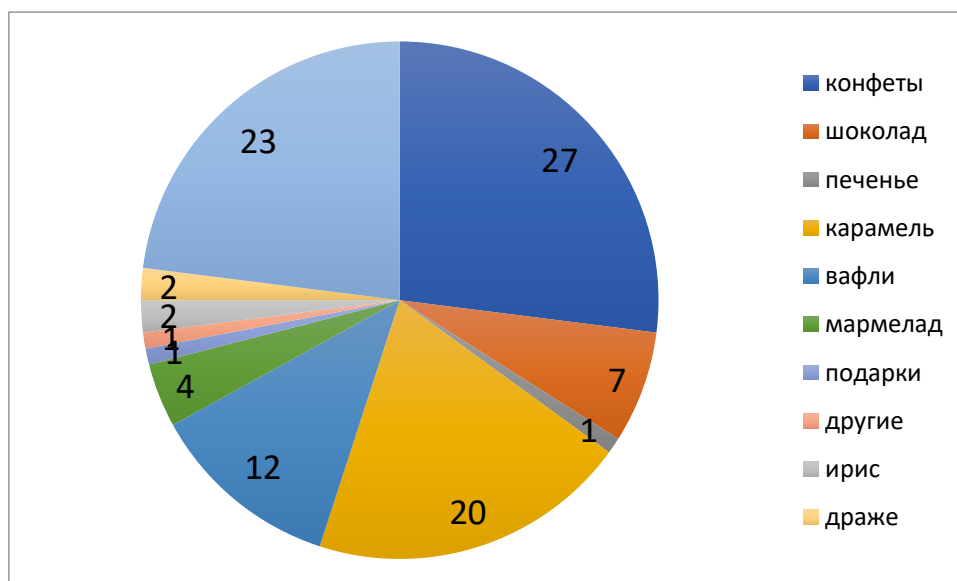

Рисунок 1. Сплит продаж по категориям за 2020 год, %
Примечание. Рисунок составлен авторами

Анализ уставного капитала АО «ЛОТТЕ РАХАТ» показал, что уставный капитал компании оставался неизменным на протяжении четырех лет, с 2018 по 2021 года. Сумма уставного капитала составила 900 млн. тенге.

Аудит задолженности акционерного общества свидетельствует о его росте. Дебиторская задолженность показала рост с 2018 по 2020 года. Дебиторская задолженность показала рост на 59%, когда как кредиторская задолженность уменьшилась на 46%. К 2020 году сумма задолженностей уменьшилась. Динамика изменения задолженности представлена таблицей 1.

Таблица 1. Изменения дебиторской и кредиторской задолженности за 2018-2020гг.

	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2018
Дебиторская задолженность	1030216	1299757	1645420	26%	59%
Кредиторская задолженность	1459304	1065169	788936	-27%	46%

Примечание – таблица составлена авторами

Рассмотрев динамику денежных средств акционерного общества (рисунок 2), отмечается, что в 2019 году денежные средства и их эквиваленты сформировали наибольшую сумму, как показано рисунком 2, а самый низкий показатель в 2018 году. Стоит отметить, что в целом показатель уменьшился на 4 % по сравнению с 2019 годом, а к 2020 году наблюдается рост на 53,6%.

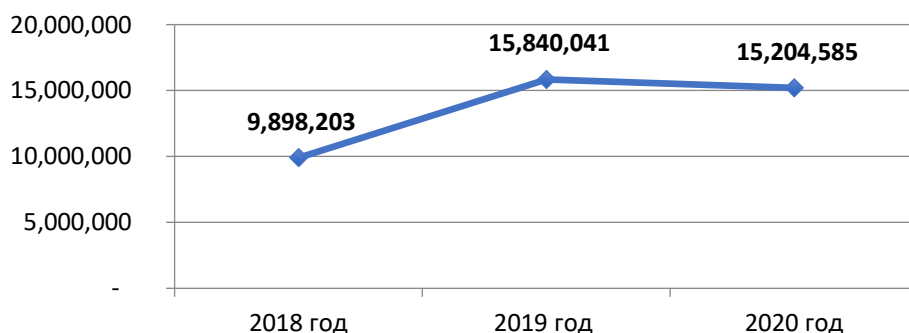

Рисунок 2. Динамика денежных средств и их эквивалентов
Примечание. Рисунок составлен авторами

Баланс компании за 2020 год считается абсолютно ликвидным. Иными словами, баланс считается ликвидным, если каждая группа из первых трех неравенств актива покрывает сопоставляемую с ней группу пассива или равна ей.

Таблица 2. Анализ ликвидности и платежеспособности за 2020 год.

№ п/п	Активы	Сумма, тыс. тенге		Пассивы	Сумма, тыс. тенге		Платежный излишек (+), недостаток (-)	
		на начало отчетного периода	на конец отчетного периода		на начало отчетного периода	на конец отчетного периода	на начало отчетного периода	на конец отчетного периода
	A	I	II	B	I	II	III	IV
1.	A1	15840041	15204585	П1	2569716	1352938	13270325	13851647
2.	A2	3799029	5009083	П2	2430359	2220708	1368670	2788375
3.	A3	16680968	18203570	П3	3877133	4905596	12803835	13297974
4.	A4	18308543	21459140	П4	45751373	51397136	- 27442830	- 29937996
Итого		54628581	59876378	Итого	54628581	59876378	-	-

Примечание – таблица составлена авторами

Выполняется условие абсолютной ликвидности:

$A1 > П1$ – Компания может погасить наиболее срочные обязательства с помощью наиболее ликвидных активов. Срок – до 3 месяцев.

$A2 > П2$ – Компания способна урегулировать краткосрочные обязательства быстрореализуемыми активами. Срок – от 3 до 6 месяцев.

$A3 > П3$ – Компания может погасить долгосрочные обязательства с помощью медленно реализуемых активов. Срок – более 12 месяцев.

$A4 < П4$ – Соблюдается минимальное условие финансовой устойчивости и свидетельствует о наличии у компании собственных оборотных средств.

Выполнение первых трех неравенств в вышеприведенной системе с необходимостью влечет выполнение и четвертого неравенства, поэтому

практически существенным является сопоставление итогов первых трех групп по активу и пассиву.

Четвертое неравенство носит «балансирующий» характер, и в то же время оно имеет глубокий экономический смысл: его выполнение свидетельствует о соблюдении минимального условия финансовой устойчивости и о наличии у организации собственных оборотных средств (таблица 2).

Таблица 3. Коэффициенты ликвидности

Коэффициент	начало 2020 года	конец 2020 года	изменение, %	норма	вывод
К абсолютной ликвидности	3,17	4,25	34%	0,2-0,05	Значение выше нормы может свидетельствовать о нерациональном вложении компании своих средств и неэффективном их использовании. Это также может указывать на то, что компания обеспокоена будущей прибыльностью и накапливает защитную подушку капитала
К быстрой ликвидности	3,93	5,66	44%	>1	Компания полностью оснащена ровно достаточным количеством текущих активов для немедленного погашения своих текущих обязательств
К текущей ликвидности	7,26	10,75	48%	1,5-2,5	Высокое значение отражает большие возможности для погашения своих обязательств. Однако, высокий коэффициент (например, более 3) может свидетельствовать о нерациональном вложении компанией своих средств и неэффективном их использовании
К общей ликвидности	4,6	5,89	28%	> 0,9	Обладает высокой способностью расплатиться со своими обязательствами
Примечание – таблица составлена авторами					

Аудит консолидированной финансовой отчетности за 2018-2021 года был проведен компанией ТОО «Эрстн энд Янг». В 2020 году снижение выручки составило 2% по отношению к 2019 году. На данный показатель существенно повлияла всемирная пандемия COVID-19, которая не обошла и нашу республику.

Таким образом, по результатам особенностей проведения аудита АО «ЛОТТЕ РАХАТ», для улучшения финансовых показателей АО необходимо:

1. Уменьшить резервы, не критичные для предприятия, путем реализации залежалых, ненужных товаров.
2. Оптимизировать порядок складского хранения, с последующим перераспределением высвободившихся площадей для получения доходов.
3. Совершенствовать систему стимулирования дебиторов к погашению долгов, провести мониторинг возврата дебиторской задолженности.

Библиографический список:

4. Официальный сайт АО «ЛОТТЕ РАХАТ», <https://www.rakhat.kz/>
5. Консолидированная финансовая отчетность за 2020 год, https://kase.kz/files/emitters/РАНТ/rahtf6_2020_cons_rus.pdf
6. Официальный сайт Государственного реестра, <https://gosreestr.kz/p/ru/InternalUserLogIn>
7. Официальный сайт Электронного лицензирования РК, <https://elicense.kz/?lang=ru>

КӨЛЕҢКЕЛІ ЭКОНОМИКАҒА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖҮЙЕСІНДЕ АУДИТТІ ПАЙДАЛАНУ

Нұрлыбек З

«Мемлекеттік аудит» БББ 2 курс студенті

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ.,

Қазақстан Республикасы

E-mail: nnnulybekova@mail.ru

Ғылыми жетекші Жахметова А.Қ.

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті,

Астана қ., Қазақстан Республикасы

Еліміз тәуелсіздік алғаннан бері, нарықтық экономиканы қалыптасыруға, ашықтық дәрежесін қамтамасыз етуге көптеген жұмыстар жүгізілді. Экономикамыз қаншалықты өсікеніне орай, көлеңкелі экономикада соншалықты қарқынды дамуда. Сол себепті, осы заңсыз тұстарды анықтау мен олардың алдын алу маңызды болып табылады. Осы жұмыстың мақсаты бейресми салаларды анықтау және онымен күресудің тың идеяларын қалыптасытру болып табылады. Зерттеулер нәтижесіне сүйенсек соңғы жылдары көлеңкелі экономиканың қарқыны төмендеген. Бірақ әлі де болса ЖІӨ-нен айтарлықтай орын алады. Мысалы, 2017 жылы көлеңкелі экономика ЖІӨ-нің 19,2% құраған.

За годы независимости нашей страны была проделана большая работа по формированию рыночной экономики и обеспечению степени открытости. Поскольку наша экономика выросла, теневая экономика развивается очень